

Dr n. med. Marek Derkacz, 2020-02-26 06:08

Dr n. med. Marek Derkacz

Czy metformina może powstrzymać rozwój cukrzycy typu 2?

Fot. arch. red.

Odpowiednio wcześnie zdiagnozowany stan przedcukrzycowy zwiększa szansę na powstrzymanie cukrzycy typu 2.

W jednym z najnowszych numerów medycznego czasopisma „*Current Medical Research and Opinion*” ukazały się wyniki badania oceniającego skuteczność metforminy w formie preparatu o przedłużonym uwalnianiu. Oryginalny tytuł artykułu to:

„Observational study of the efficacy of prolonged-release metformin in people with prediabetes.”

Lek stosowano wśród osób ze stanem przedcukrzycowym - celem zmniejszenia ryzyka rozwoju cukrzycy typu 2.

W Polsce obecnie jest dostępnych kilka preparatów metforminy o przedłużonym działaniu. Jak odróżnić je od preparatów „zwykłej” metforminy? Mają one zwykle po pierwszym członie nazwy handlowej literki SR od (ang. Slow Release- powolne uwalnianie) lub XR (eXtended Release - przedłużone uwalnianie).

Stanem przedcukrzycowym w Polsce określamy m.in.: **nieprawidłową glikemię na czczo**, czyli stężenie glukozy na czczo mieszczące się w przedziale od 100 do 125 mg/dl. Również za stan przedcukrzycowy uznaje się **nieprawidłową tolerancję glukozy**, czyli wykonane po obciążeniu w teście z 75 g glukozy, stężenie glukozy we krwi żyłnej ≥ 140 mg/dl i mieszczące się jeszcze w zakresie od 141 mg/dl do 199 mg/dl. Niektóre z Amerykańskich Towarzystw Naukowych, jako stan przedcukrzycowy traktują również insulinooporność.

Jakkolwiek żaden z tych stanów nie może być nazwany cukrzycą, to każdy z nich może istotnie zwiększać ryzyko rozwoju cukrzycy typu 2 w przyszłości. Właśnie stąd pochodzi kiedyś znacznie częściej używane określenie tych stanów - prediabetes

Głównym, najważniejszym i zarazem najskuteczniejszym działaniem mającym na celu hamowanie progresji stanu przedcukrzycowego w cukrzycę typu 2 są interwencje związane ze stylem życia. W wielu krajach obecnie istnieją zalecenia stosowania metforminy celem prewencji rozwoju cukrzycy. Również w kilku krajach już od kilku lat dla wybranych grup pacjentów metformina bywa refundowana już w przypadku wystąpienia u pacjenta prediabetes.

Autorzy badania przeprowadzili obserwacyjne, nieinterwencyjne badanie wpływu metforminy o przedłużonym czasie działania na wartości glikemii. Grupę badaną stanowiło 686 pacjentów, u których rozpoznano stan przedcukrzycowy. Metformina o przedłużonym działaniu była przepisywana zgodnie z praktyką opartą na wiarygodnych i aktualnych publikacjach, zaś czas trwania badania wynosił 12 tygodni.

Średnia glikemia na czczo na początku badania wynosiła 6,2 mmol/l, czyli 111 mg/dl i pod wpływem zaplanowanego leczenia udało się uzyskać jej redukcję do wartości poniżej granicy wartości uznawanych przez Amerykańskie Towarzystwo Diabetologiczne, dla której rozpoznaje się - nieprawidłową glikemię na czczo.

Według przytoczonych danych średnia wartość glikemii na czczo na początku badania wynosiła 6,2 mmol/L, (czyli (111 mg/dl) mg /dL) i po 12 tygodniach stosowania metforminy XR, glikemia na czczo znormalizowała się do wartości poniżej wartości granicznej dla Amerykańskiego Towarzystwa Diabetologicznego, powyżej której diagnozuje ono stan przedcukrzycowy.

Do obniżenia stężenia glukozy we krwi żyłnej na czczo do wartości ($<5,7$ mmol /L [100 mg / dL]) doszło u niemal połowy badanych (43% osób). Upływ lat, a więc wiek, rosnący wskaźnik masy ciała (BMI), nieprzestrzeganie odpowiedniej diety i spożywanie alkoholu były czynnikiem predykcyjnym i pozwalały przewidzieć mniejsze prawdopodobieństwo znormalizowanej glikemii na czczo. Metformina wśród stosujących ją osób była dobrze tolerowana, a większość działań niepożądanych, co można było przewidzieć dotyczyła objawów ze strony przewodu pokarmowego.

Wnioski autorów artykułu wydają się być oczywiste Metformina XR znormalizowała glikemię na czczo niemal u połowy badanych (43% wszystkich poddanych badaniu) z nieprawidłowym jej stężeniem uznawanym za stan przedcukrzycowy. Te dane, jak i dane pochodzące z prac wielu innych autorów umacniają rolę metforminy, jako leku również w leczeniu stanu przedcukrzycowego, co jest zgodne z

aktualnymi wytycznymi w tej dziedzinie publikowanymi co roku przez wiele towarzystw naukowych na całym świecie. Dodatkowe korzystne działania metaboliczne metforminy, które wspólnie z odpowiednią dietą i umiarkowaną, aczkolwiek regularną aktywnością fizyczną ułatwią niektórym pacjentom dalszą redukcję zbędnych kilogramów i podniosą jakość ich życia.

Marek Derkacz